

Israel, banc de proves de l'agricultura valenciana

¡L'any que ve a Jerusalem!

La Conselleria d'Agricultura valenciana té enguany 25 milions de pessetes, i altres 40 en una butxaca de reserva, per sufragar la totalitat de les despeses de joves estudiants o agricultors que viatgen a Israel durant uns mesos. Els becaris no hi fan turisme, van a cavar la terra dels kibbutz.

L'any passat, al més de juliol, Alvar Climent, 23 anys, fill de Rotglà (la Costera), amb el seu flamant diploma d'Enginyer Tècnic Agrícola, va agafar la maleta camí d'Israel. En poc més de dues hores, el jove valencià es va trobar en territori israelià a peu d'avió d'un de tants vols diaris entre Madrid i Tel Aviv. Aquest estudiant era un membre més del grup de dotze becaris seleccionats per la Conselleria d'Agricultura valenciana per efectuar-hi una estada d'aprenentatge agrícola, un intercanvi de coneixements

sufragat al cent per cent per aquesta institució.

Des de fa tres anys consecutius, amb un parèntesi a causa de la guerra del Golf, la Conselleria patrocina aquest tipus d'ensenyaments teòrics i pràctics en cooperatives israelianes. "El que es busca és proporcionar als joves valencians, estudiants o treballadors agrícoles, un model òptimament productiu de l'explotació de la terra", va declarar fa pocs dies el director de l'Institut de Cooperativisme Agrari Valencià (ICAV), Josep Moratal, a EL TEMPS per explicar l'objectiu principal

d'aquest tipus de cooperació entre valencians i israelians. El pressupost aprovat enguany per a la cobertura d'aquestes activitats supera àmpliament els 25 milions de pessetes, amb altres 40 milions en un fons de reserva, segons els comptes de l'ICAV. A més d'Israel, el programa de cooperació institucional valencià té previst obrir-se cap a altres coordenades geogràfiques, concretament Holanda. "Si encara no s'han iniciat relacions és perquè els responsables de les cooperatives holandeses són molt meticulosos i duen les coses amb molta calma. La nostra in-

Esdreló, antiga regió i plana del nord de Palestina, anomenada també Jezrahel, ha estat sovint un camp de batalla entre els pobles àrab i jueu des de l'antiguitat. Avui s'ha convertit en un verger amb l'ajuda de la tecnologia agrícola israeliana.

ARXIU

tenció és començar a enviar becaris a nuclis agrícoles holandesos, com a molt tard, a partir de l'any que vé", segons calcula el mateix Josep Moratal.

Al Centre Israelità d'Investigació i Formació Givat Haviva, al sud del país, arriben cada any becaris, estudiants i agricultors de tot el món. El conseller d'agricultura Lluís Font de Mora (que va ser un dels pioners valencians a residir en un kibbutz, ara fa trenta anys) ha visitat al començament de juny les instal·lacions d'aquest centre experimental per als visitants estrangers, un del més productius.

operativisme, únic responsable del desenvolupament del programa.

Fonts del sector agrícola valencià han deixat entreveure un cert escepticisme sobre els resultats positius d'aquesta iniciativa, sobretot pel que fa a la seua incidència per a pal·liar els problemes estructurals que afecten al camp valencià i, més específicament, a la desocupació entre el sector més jove. Aquests comentaris crítics contra el projecte de col·laboració de la Conselleria enfatitzen alhora sobre possibles arbitriats que puguen aparèixer per a la selecció dels candidats

tura". Per a la selecció definitiva es realitza una entrevista personal, un test de personalitat i es valoren els coneixements d'idiomes. Josep Moratal explica que superar el test de personalitat "és fonamental, perquè així s'eliminen els candidats que pel seu caracter no accepten el model de convivència en grup del kibbutz". Des de les organitzacions empresarials d'agricultors valencians, el mateix escepticisme es fa ben palès perquè aquest col·lectiu tampoc veu a curt termini "repercussions immediates sobre els greus problemes que travessa avui el camp", segons matisa un portaveu dels empresaris agrícoles.

Població activa agrària ocupada i aturada en el País Valencià, anys 1989 i 1990. (milers de persones).

	1989	1990
Actius totals		
mitjana anual	1.467,7	1.501,5
Actius s. agrari		
mitjana anual	9,6	8,4
Ocupats totals		
mitjana anual	1.242,1	1.287,1
Ocupats s. agrari		
mitjana anual	10,7	9,4
Aturats totals		
mitjana anual	225,6	214,4
Aturats s. agrari		
mitjana anual	8,1	5,3
taxa d'atur	15,4	14,3
taxa d'atur s. agrari	5,8	4,2

"El cas d'Israel constitueix un triomf sobre els determinismes. Tenim problemes semblants, més agreujats a Israel, respecte a l'aigua, l'alt nivell de salinització, la necessitat de diversificar l'agricultura i la competència en els mercats interiors". Així resumeix el conseller valencià les raons per les quals s'ha establert aquesta mena de cooperació entre el camp valencià i israelià, sense passar per Madrid. "De cap manera no necessitem per aquest tipus d'activitats de formació el parer del govern de Madrid -assenyala Josep Moratal-, encara que ens ajuden en part a sufragar algunes despeses".

91 becaris han gaudit en aquests últims anys del programa d'estudi amb Israel. Enguany han estat acceptats 100 candidatures de les més de 300 que s'han dipositat en la finestreta de l'ICAV. El cost total per becari, incloses totes les despeses, frega les 250.000 pessetes, segons els càlculs del Secretariat de l'Institut de Co-

"perquè -diuen aquests detractors- no figuren ben clars els criteris de selecció, ni els objectius concrets dels viatges dels becaris".

L'Ordre 1819 de la Conselleria d'Agricultura, publicada en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana del 2 de juliol de 1990 explica en el seu preàmbul que les ajudes d'aquest tipus van destinades "a joves que desitgen incorporar-se al sector agrari tant al territori nacional com a l'estranger" per a estades de treball i aprenentatge. Es cert que per optar a una d'aquestes beques no cal complir cap requisit tècnic, com ara la presentació d'un projecte concret agrícola relacionat amb les necessitats pròpies del camp valencià. L'Ordre, en l'article segon, enumera tan sols com a requisits per obtenir les ajudes ser resident al País Valencià, tenir entre 18 i 30 anys, i ser agricultor, estudiant d'escoles agrícoles "o comprometre's a treballar, en un futur pròxim, en l'agricul-

EL MODEL INTEGRAL COOPERATIVISTA

Els condicionats polítics de l'Estat d'Israel, en situació de guerra permanent, i la circumstància especial de la terra, majoritàriament desèrtica, obliga als membres de les granjes cooperatives a planificar la seua activitat amb objectius òptims de producció. "D'això és tracta, de mostrar als agricultors i estudiants becats que el sistema cooperativista israelià no és sectorial, sinó integral; on es desenvolupen tasques agrícoles alhora que activitats industrials i comercials". La cooperativa de tercer grau Tnuva de comercialització de fruites i verdures, productes lactics, carns i peix, amb una facturació de més de 200.000 milions de pessetes a l'any, controla el 60% de la producció de fruites i hortalisses del mercat i el 90% de la producció de derivats de la llet. Aquesta cooperativa té 8.000 empleats i tots els productes que comercialitza procedeixen dels kibbutz. Un altre exemple de l'extensió de funcions de les cooperatives en aquest país és l'agrupació productiva Granot, dedicada a la fabricació de pinso, amb una producció anual de 300.000 tones de 250 varietats, que ofereix productes acabats destinats a l'alimentació d'animals de totes les espècies i tamanys, des del boví fins als alevins dels peixos més exòtics d'aquari. Aquesta mateixa cooperativa té una planta de manipulació de fruites i verdures, desmuntadora i embolicadora de cotó, un escorxador d'aus (que observa les normes dels sacrificis d'animals que imposa la religió jueva amb l'obligació de buidar completament de sang el cos sacrificat) i un centre de creació de programes d'informàtica, ideats especialment per a les granges cooperatives.

Quan relata la seua experiència perso-

nal, Alvar Climent, un any després de la seua estada, encara manté viva la seua impressió inicial. "El cooperativisme israelià és modèlic, global. Per a ells, els objectius estan per damunt del profit econòmic. El que volen és abastar les quotes de productivitat, malgrat les enormes limitacions".

Al voltant del 10% de la població israeliana viu en zones rurals i són membres dels kibbutz. La vida en aquestes unitats de producció multidisciplinària està dirigida per una assemblea general. La propietat i els mitjans de producció pertanyen a la col·lectivitat, i els menjars es preparen en una cuina central. Les tasques es realitzen totes per un sistema de rotació. Actualment, el 3% de la població d'Israel viu en unes 300 cooperatives. El 35% de la producció agrària israeliana prové d'aquestes unitats productives.

EL 'DIFUSSOR DE NEUTRONS', TERMÒMETRE CONSTANT DE LA TERRA

Sembla ser que els kibbutz han arribat a nivells òptims pel que fa a la utilització de sistemes d'estalvi d'aigua pel procediment del reg per aspersió controlada o goteig. El sistema "difusor de neutrons",

"El cas d'Israel és un triomf sobre el determinisme".

ARKIU

control del grau d'humitat de la terra, és un dels que més ha sorprès els valencians que l'han vist funcionar amb els seus propis ulls durant la seua estada. Aquest procediment proporciona un reg mínim de la terra per la posada en marxa automàtica de mecanismes d'irrigació, segons variacions molt sensibles d'humitat i temperatura de les terres de cultiu.

"No es tracta, en cap cas, de traslladar al País Valencià el sistema dels kibbutz, però si que convé, per contra, incrementar el sentit de solidaritat i embeure's de les tècniques que condueixen a abastar l'economia d'escala a partir de la realitat empresarial i cooperativa que existeix, a hores d'ara a l'Estat d'Israel", explica el conseller Lluís Font de Mora quan se li pregunta sobre una eventual exportació d'aquests models de treball específics d'un altre país.

En tot cas, l'elecció exclusivament d'Israel com a camp d'experimentació agrícola per als valencians respon únicament a raons tècniques i mai polítiques. "No enviem becaris a països àrabs de la zona senzillament perquè no tenen res que ensenyar-nos, sinó tot el contrari", conclou Josep Moratal.

Ignasi Pellicer

El voluntarisme econòmic israelià, entre l'aixada i el fusell

Israel no té cap recurs energètic. Ni carbó, ni electricitat hidràulica; i el petroli és trauc, a penes, gota a gota. Per tant la seua dependència de l'exterior és total en aquest subministrament bàsic per al desenvolupament econòmic. No obstant això, té algunes mines importants de potassi i brom al Mar Mort i fosfats del Néguev. La superfície de terra de cultiu és prou reduïda, malgrat les successives annexions de territori fomentades per l'ideologia expansionista (moviment sionista) durant les últimes dècades.

El sector agrícola ocupa al voltant dels 5.000 quilòmetres quadrats, gairebé un quart del total de la superfície del país. El veritable factor limitatiu de l'explotació de la terra és l'aigua, perquè els recursos totals no asseguren més enllà del terç de les ter-

res susceptibles de ser irrigades. Per aquestes circumstàncies, l'estructura de la societat està basada en estaments molt específics, com ara els kibbutz, ciutats comunitàries de producció agrícola i industrial, i les motxavot, propietats privades. El motxavot xitufti és una modalitat a mig camí entre el col·lectivisme i la propietat privada ja que els membres d'aquestes cooperatives duen la vida laboral en comú, però se'ls preserva la vida familiar, al contrari que en les granges cooperatives.

El sindicalisme és un altre estament determinant per a l'articulació d'Israel. País en situació de guerra permanent des de la seua creació, el 1948, en territori del que abans era Palestina, colònia administrada per Gran Bretanya. El component sindical israelià té una notable influència de les escoles socia-

L'estructura de la societat israelita està basada en estaments molt específics.

ARKIU

listes i col·lectivistes que s'emportaren amb ells els immigrants provinents de Rússia al començament d'aquest segle. La Histadrut i la Hevra Ovdim van ser les dues centrals sindicals organitzades principalment per una minoria que convivia amb els àrabs. A més de la defensa sindical,

aquestes organitzacions donaven suport aleshores als ideals dels dirigents sionistes (Humanisme bíblic), concretament s'ocupaven d'ajudar els immigrants en colònies de treball, ferment d'on naixeran més tard els kibbutz actuals.

I. P.